

STORTINGET

Representantforslag 45 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad

Dokument 8:45 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad om å innføre sorgpermisjon for foreldre som har mistet barn

Til Stortinget

Bakgrunn

Å sørge er ikke en sykdom. Forslagsstillerne viser til at det hvert år dør rundt 300 barn under fire år i Norge, ifølge Landsforeningen uventet barnedød (LUB). Bak disse tallene er det familier som står i ulike livssituasjoner og i en krevende hverdag. Til felles har de at de har opplevd det verste foreldre kan oppleve. Sorg er en naturlig reaksjon på et tap og det vil ta tid å komme seg tilbake til jobb. Den tiden skal foreldre få uten de må ha den ekstra belastningen det er å sykemeldes med en psykisk diagnose.

Forslagsstillerne viser til at dette er alternativet foreldre som mister et barn har i dag, hvis de har behov for tid til å bearbeide tapet. Sorg er individuelt og kan gå i bølger. For noen kan det være naturlig å gå raskt tilbake i jobb, mens andre vil trenge mer tid. Fastlegen har ikke andre virkemidler enn å sykemelde, og da er det psykiske diagnoser som er mest nærliggende. En mor eller far i dyp sorg har ikke «tilpasningsvansker» og er ikke «situasjonsbestemt psykisk syk». De har opplevd det vanskeligste foreldre kan oppleve og skal få tid til å bearbeide. Personer som har opplevd dette, beskriver slike diagnoser som en ekstra belastning, da de ikke stemmer med virkeligheten.

Rettigheter i dag

Hvis foreldre mister et barn etter 22. svangerskapsuke (inkludert forløsning i 22. svangerskapsuke), har mor rett til foreldrepenger i 30 dager etter fødselen, hvis hun har opparbeidet rett til foreldrepenger. Hvis mor ikke har opparbeidet rett til foreldrepenger, har hun rett til å motta engangsstønad. Mor kan velge å motta engangsstønad istedenfor foreldrepenger. Dette gjelder også hvis barnet var levendefødt før 22. svangerskapsuke. Forslagsstillerne viser til at dersom barnet var dødfødt før 22. svangerskapsuke, har ikke mor krav på permisjon eller engangsstønad i forbindelse med dødsfallet.

Forslagsstillerne viser til at dersom et levendefødt barn dør i foreldrepengeperioden, har man rett til foreldrepenger i seks uker etter dødsfallet. Dette forutsetter at rettighetene er opparbeidet og at det gjenstår minst seks uker av stønadsperioden.

Dør barnet etter endt foreldrepengeperiode, altså etter det har fylt ca. ett år, viser LUB til at foreldre ikke har krav på permisjon eller stønad. Ifølge LUB er det rutine ved flere sykehus å sykemelde mor og far i ca. to uker.

Andre land

Forslagsstillerne viser til at våre naboland har ordninger som ivaretar foreldre som har mistet barn. I Danmark får disse opptil 26 uker med sorgpermisjon etter dødsfallet, noe som gir rett til full lønn. Dette gjelder både for mor og far/medmor hvis et barn dør mellom uke 22 i svangerskapet og til det er 18 år. Også i Sverige og Finland er det ordninger for foreldre som har mistet barn, som sikrer en periode med lønn slik at disse foreldrene kan bearbeide det de har opplevd.

Bør innføres sorgpermisjon i Norge

Forslagsstillerne mener det er nødvendig med en slik ordning også her i Norge. Sorg er ingen sykdom, men det trengs tid for å finne ut hvordan man skal leve videre med tapet man har hatt. I dag må foreldre sykemeldes med en feilaktig diagnose, noe som er en ekstra belastning og som kan få utilsiktede konsekvenser.

Forslagsstillerne viser til at LUB har medlemmer som for eksempel opplever at den feilaktige diagnosen hindrer dem i å tegne forsikring. Noen kan også fortelle om at de ikke får muligheten til å adoptere, da en psykisk diagnose kan være uforenlig med dette.

Forslagsstillerne viser videre til at siden denne gruppen allerede i dag sykemeldes, de fleste over lengre tid, vil ikke en ordning med sorgpermisjon medføre store økte økonomiske kostnader for samfunnet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag som gir foreldre som har mistet barn, rett til sorgpermisjon.

23. november 2023

Olaug Vervik Bollestad

Dag-Inge Ulstein

Kjell Ingolf Ropstad